Ο ΜΕΤΑΞΑΣ ΕΔΙΝΕ ΟΠΛΑ ΚΑΙ ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ ΣΤΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΣΤΟΝ ΙΣΠΑΝΙΚΟ ΕΜΦΥΛΙΟ

Στις ισπανικές εκλογές του Φεβρουαρίου του 1936, το “Λαϊκό Μέτωπο”, το οποίο ήταν ένας συνασπισμός κομμουνιστών, σοσιαλιστών, αναρχοσυνδικαλιστών και άλλων αντιφασιστών, απέσπασε ποσοστό 34,3% έναντι 33,2% του Εθνικού Μετώπου. Η επικράτηση του “Λαϊκού Μετώπου” έγινε μέσα σε ένα κλίμα τρομοκρατίας που εκδηλώθηκε με εμπρησμούς εκκλησιών, πολιτικές δολοφονίες και λεηλασίες, ενώ από την επομένη οι κομμουνιστές άρχισαν να σκοτώνουν «αντιδραστικούς», να κλείνουν αντίπαλες εφημερίδες και να βεβηλώνουν εκκλησίες. Παράλληλα, ο Στρατηγός Φράνκο μετατέθηκε εκτός Ισπανίας, η «Ισπανική Φάλαγγα» τέθηκε εκτός νόμου, ενώ παραχωρήθηκε πολιτική και διοικητική αυτονομία στην Καταλονία.

Στις 17 Ιουλίου ξέσπασε το κίνημα των στρατιωτικών ενάντια στην κομμουνιστική κυβέρνηση, το οποίο τελικά εξελίχθηκε στον γνωστό Ισπανικό Εμφύλιο, με τον Φράνκο, ο οποίος είχε επιστρέψει, να ηγείται των Εθνικιστών. Η κυβέρνηση του ”Λαϊκού Μετώπου” είχε την υποστήριξη του Στάλιν και εφοδιαζόταν με όπλα και εθελοντές που προέρχονταν από την ΕΣΣΔ και την Κομμουνιστική Διεθνή.

Από τον Κόκκινο Στρατό στάλθηκαν στην Ισπανία 2065 αξιωματικοί, 772 πιλότοι, 351 αρματιστές, 100 πυροβολητές, 222 γενικοί στρατιωτικοί σύμβουλοι και 204 διερμηνείς. Μαζί με αυτούς 648 αεροπλάνα, 347 άρματα μάχης, 1186 πυροβόλα, 20.486 πολυβόλα και 497.813 τυφέκια. Παρ’ όλες όμως τις προσπάθειες που κατέβαλε ο Στάλιν, η νίκη των κομμουνιστών ήταν αδύνατη. **Πάνω από το 80 % των Ισπανών αξιωματικών και στρατιωτών πολεμούσαν με την πλευρά των εθνικιστών.**

Επίσης, καθοριστικό ήταν το γεγονός ότι ο Χίτλερ προσέτρεξε στο πλευρό τους . Πενήντα χιλιάδες Γερμανοί ενταγμένοι σε διακεκριμένα σώματα, όπως η γερμανική Λεγεώνα Κόνδωρ, 150.000 Ιταλοί και 20.000 Πορτογάλοι και άλλοι πολέμησαν στο πλευρό των Ισπανών ενάντια σε κομμουνιστές και αναρχικούς. Γερμανία και Ιταλία πρόσφεραν 1.650 αεροπλάνα, 1.150 τανκς και τεθωρακισμένα, 2.630 κανόνια, 8.800 βαριά κι ελαφριά πολυβόλα, 1.430 όλμους, πάνω από μισό εκατομμύριο ντουφέκια, τεράστιες ποσότητες πυρομαχικών. Ο Στάλιν απάντησε με τη συγκρότηση επτά διεθνών ταξιαρχιών που αριθμούσαν πάνω από 40.000 εθελοντές κομμουνιστές.

Η Λεγεώνα “Κόνδωρ” στην Ισπανία

Η Λεγεώνα “Κόνδωρ” στην Ισπανία

Το κύριο πρόβλημα που προέκυψε στο σοβιετικό στρατόπεδο ήταν αυτό του ανεφοδιασμού των κομμουνιστών στο ισπανικό έδαφος. **Η Ρωσία δεν διέθετε ούτε πολεμικό στόλο ούτε στρατιωτικές ναυτικές βάσεις στη Μεσόγειο**. Το πρόβλημα επιδεινωνόταν από το γεγονός ότι από τον Σεπτέμβριο του 1936 είχε συσταθεί στο Παρίσι από διάφορες χώρες η “Επιτροπή Μη Επεμβάσεως στον Ισπανικό Εμφύλιο Πόλεμο” με σκοπό να αποτρέψει την έξωθεν επέμβαση και αποστολή όπλων στους αντιμαχόμενους. Η Βρετανία και η Γαλλία επίσημα ακολουθούσαν πολιτική μη επέμβασης στις ισπανικές υποθέσεις.

Ο Στάλιν έψαχνε να βρει συμμάχους για την επίλυση του προβλήματος του ανεφοδιασμού των κομμουνιστών. Αλλά ποιος θα ήταν πρόθυμος να παίξει έναν τόσο βρώμικο ρόλο; Ποιος θα εφοδίαζε με όπλα και σφαίρες τους μπολσεβίκους δολοφόνους; **Ο Στάλιν βρήκε στο πρόσωπο του Ι. Μεταξά τον συνεργάτη και σύμμαχο που αναζητούσε.**

Μεταξάς και Γεώργιος Β

Όπως είναι γνωστό, **ο Ι. Μεταξάς διορίστηκε πρωθυπουργός την ίδια περίπου περίοδο που άρχισε ο Ισπανικός Εμφύλιος, και σε συμφωνία με τον Βασιλιά επέβαλε στις 4 Αυγούστου 1936 δικτατορία (για τη συμμόρφωση προς την εντολή των Άγγλων -διότι περί αυτού επρόκειτο- αρκούσε η συμφωνία του Βασιλιά, δεν κατέβηκαν τανκς στους δρόμους ούτε υπήρξαν επαναστατικές ενέργειες).**

Στο μέσον του Σεπτεμβρίου 1936 ήρθε μια παραγγελία στην Ελληνική Εταιρεία Πυριτιδοποιείου-Καλυκοποιείου (ΕΕΠΚ), μετέπειτα ΠΥΡ.ΚΑΛ., Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας ήταν ο Μποδοσάκης. ,**Οι Ισπανοί κομμουνιστές ζητούσαν 5.000.000 φυσίγγια.** (Β. Σωτηρόπουλος, Μποδοσάκης, Αθήνα 1985, σ. 153.)

Φυσικά, οι Ισπανοί κομμουνιστές ήξεραν πολύ καλά πού απευθύνονται. Ο Μποδοσάκης είχε τις απαραίτητες συστάσεις. Όταν ήταν 30 χρονών, το 1921, έφερε ένα εκατομμύριο χρυσές λίρες από τη Μικρά Ασία, αντάλλαγμα για τη στενή συνεργασία του με τον Κεμάλ Ατατούρκ.

Από το 1934 είχε στενή φιλία με τον Μεταξά. Μάλιστα, είχε προσλάβει στην εταιρεία τον γαμπρό του τελευταίου Μαντζούφα. **Ακόμη, ο Μποδοσάκης είχε ενισχύσει οικονομικά την προ 4ης Αυγούστου πολιτική καριέρα του Μεταξά. Έτσι, όταν ο Μεταξάς απέκτησε με τον προαναφερθέντα τρόπο την εξουσία, άρχισε να ανταποδίδει στον Μποδοσάκη τις "χάρες".**

Αν και η κυβέρνηση του Μεταξά, λίγες ημέρες μετά την ανωτέρω παραγγελία, εξέδωσε βασιλικό διάταγμα που απαγόρευε την εξαγωγή όπλων και πολεμοφοδίων στην Ισπανία, συμμορφούμενη κατ' αυτόν τον τρόπο προς τις υποχρεώσεις της ως μέλους της "Επιτροπής Μη Επεμβάσεως", **ο Μεταξάς ενέκρινε αμέσως την παραγγελία παρέχοντας κάθε απαραίτητη συνδρομή**.(3)

Μεταξάς και Μποδοσάκης, σε φωτογραφία εκείνης της εποχής, στα εγκαίνια νέων μονάδων της ΠΥΡΚΑΛ

Πριν ακόμη ολοκληρωθεί η πρώτη παραγγελία, ο Μποδοσάκης έλαβε δεύτερη για 20.000.000 φυσίγγια. Για την εκτέλεση των δύο αυτών παραγγελιών, η Εταιρεία έφθασε στο ανώτατο όριο απόδοσής της, αυξάνοντας το τεχνικό προσωπικό της, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις παραγγελίες-απαιτήσεις των κομμουνιστών, δηλαδή να επιτύχει παραγωγή 400.000 φυσιγγίων ημερησίως.

Τον Οκτώβριο του 1936 οι Ισπανοί Εθνικιστές κατέλαβαν ελληνικό πλοίο που μετέφερε πολεμικό υλικό για τους κομμουνιστές: 4 συστοιχίες πυροβολικού, 4 εκατομμύρια φυσίγγια, 400 πολυβόλα, 1500 βόμβες ρίψης από αεροπλάνα (New York Times της 24ης Οκτωβρίου 1936).

Το 1937 αυξήθηκαν οι κομμουνιστικές παραγγελίες και η εταιρεία για να αντεπεξέλθει έπρεπε να ανεβάσει την ημερήσια παραγωγή σε 1.000.000 φυσίγγια και, λίγο αργότερα, σε 2.000.000.
Για να προλαβαίνει, αγόραζε και έτοιμους κάλυκες, τους έφερνε στις εγκαταστάσεις της ΕΕΠΚ στην Αθήνα, τους γέμιζε με πυρίτιδα και αμέσως τους έστελνε στους κομμουνιστές της Ισπανίας.
Σε αυτό χρειάσθηκε τη βοήθεια του Μεταξά. Την εξασφάλισε αμέσως, χωρίς καθυστέρηση. Η κυβέρνηση διαβεβαίωσε τους προμηθευτές επισήμως, εξαπατώντας τους, ότι τα αγοραζόμενα υλικά ήταν απαραίτητα και προορίζονταν για τις ανάγκες του ελληνικού στρατού. Έτσι πέτυχε να κλείσει αμέσως συμφωνίες με σουηδικά, με αυστριακά και με γερμανικά εργοστάσια για την αγορά καλύκων, βολίδων και πυρίτιδας σε πολύ μεγάλες ποσότητες.

Πανό με απόσπασμα από το τηλεγράφημα του Στάλιν προς τον Ισπανικό λαό: «Αντιφασίστες Ισπανοί, εμπρός για τη νίκη επί του φασισμού. Μαζί σας βρίσκεται ο ρωσικός λαός».

Πανό με απόσπασμα από το τηλεγράφημα του Στάλιν προς τον Ισπανικό λαό: «Αντιφασίστες Ισπανοί, εμπρός για τη νίκη επί του φασισμού. Μαζί σας βρίσκεται ο ρωσικός λαός».

Ο Στάλιν είχε κάθε λόγο να είναι ευχαριστημένος με τον νέο του σύμμαχο και συνεργάτη. Όλα κυλούσαν ρολόι. Στο κόλπο συμμετείχε και η κυβέρνηση του

Μεξικού. Τα φορτία υλικού πολέμου με τα οποία προμήθευαν τους κομμουνιστές, φορτώνονταν στον Πειραιά, ενώ και οι δύο πλευρές είχαν συμφωνήσει από πριν ότι εικονικός προορισμός θα ήταν το Μεξικό. Η κυβέρνηση του Μεξικού φρόντιζε για την έκδοση ψευδών πιστοποιητικών από τις προξενικές αρχές της.
Μετά τη φόρτωση στον Πειραιά, τα πλοία έπλεαν σε απόμερα νησιά του Αιγαίου, όπου «καμουφλάρονταν» και «αλλάζανε ακόμη και όνομα για να μη δώσουν υποψίες στους Ιταλούς περνώντας από τα στενά της Μεσσήνης». **Εάν, πριν φθάσουν σε κάποιο λιμάνι ελεγχόμενο από τους κομμουνιστές της Ισπανίας, τα σταματούσαν, ανάλογα με το σημείο που θα τα σταματούσαν, οι πλοίαρχοι ισχυρίζονταν είτε ότι προορισμός τους ήταν το Μεξικό, είτε ότι επέστρεφαν στην Ελλάδα.**

(Αρχεία Υπουργείου Εξωτερικών (ΑΥΕ), Αθήνα: ΑΥΕ/1937/Α/1/1/5: σημείωμα Δ. Καψάλη (23 Ιουλίου 1937)· Β. Σωτηρόπουλος, ό.π., σσ. 156-157.)

Τα πλοία ανήκαν στην εταιρεία του Ντάβαρη, στην οποία συμμετείχαν ο Μποδοσάκης και ο Θεοφανίδης.

Ο κύριος εκπρόσωπος και ενδιάμεσος του Στάλιν σε αυτές τις συναλλαγές ήταν ο George Rosenberg, γιος του πρώην Σοβιετικού πρεσβευτή στη Μαδρίτη Marcel Rosenberg.

Ο George Rosenberg, είχε εγκαταστήσει ένα κεντρικό γραφείο στο Παρίσι και συνεχώς επισκεπτόταν την Ελλάδα, όπου διέμενε στο ξενοδοχείο "Μεγάλη Βρετανία" στην Αθήνα. Εκεί γίνονταν οι συναντήσεις με την ελληνική πλευρά, την οποία εκπροσώπησε ο ίδιος ο Μποδοσάκης.

(Documents on German Foreign Policy, 1918-1945 (DGFP), Λονδίνο 1951, σειρά Δ΄, τόμος 3, αρ. 117.)

Τα χρήματα εμβάζονταν από το Παρίσι μέσω της Banque Populaire στην Αθήνα.

(Αρχεία βρετανικού υπουργείου Εξωτερικών, Λονδίνο, FO 371/21344 W15733: υπόμνημα Shuckburg, 16 Αυγούστου 1937.)

Καθόλου περίεργο, αν ληφθεί υπόψη ότι στη Γαλλία ήδη από την άνοιξη του 1936 βρισκόταν στην εξουσία το γαλλικό "Λαϊκό Μέτωπο" (στο οποίο συμμετείχαν το σοσιαλιστικό, το κομμουνιστικό και το ριζοσπαστικό κόμμα) και πρωθυπουργός ήταν ο εβραίος Λεόν Μπλουμ (Léon Blum). Η κυβέρνησή του παρείχε την κάλυψη που χρειαζόταν.

Ένα άλλο πρόσωπο που εργαζόταν ως μεσάζων για τις συναλλαγές αυτές ήταν ο Εβραίος Αλβέρτο Λεβή, Ισπανός υπήκοος που ζούσε στη Θεσσαλονίκη.

(ΑΥΕ/1937/Α/Ι/33/3: Υπηρεσία Αλλοδαπών προς υπουργείο Εξωτερικών, 9 Σεπτεμβρίου 1937, αρ. 75/11/4/19.)

Και ένα τρίτο σημαντικό πρόσωπο ήταν ο επίσης Εβραίος Máximo José Kahn Nussbaum, πρώην πρόξενος της ισπανικής κομμουνιστικής κυβέρνησης στη Θεσ/νίκη και από το 1937 υπεύθυνος διπλωματικών σχέσεων των Ισπανών κομμουνιστών στην Αθήνα.

Αφίσα των Ισπανών εθνικιστών

Ικανοποιημένη από τις υπηρεσίες του Μποδοσάκη, η κομμουνιστική κυβέρνηση της Ισπανίας τού ζήτησε να την εφοδιάζει με πρώτες ύλες ούτως ώστε να παράγει η ίδια πολεμοφόδια στα δικά της εργοστάσια. **Ο Μποδοσάκης αρνήθηκε, φοβούμενος ότι στην περίπτωση αυτή οι κομμουνιστές ίσως ακύρωναν τις παραγγελίες για έτοιμα φυσίγγια. Αλλά για να μην τους δυσαρεστήσει, έριξε μια νέα πρόταση στο τραπέζι: προσφέρθηκε να ενεργήσει ως πληρεξούσιός τους για την αγορά τυφεκίων και πυροβόλων από άλλες χώρες, παραγγέλλοντάς τα δήθεν για τις ανάγκες του ελληνικού στρατού.**

(Β. Σωτηρόπουλος, Μποδοσάκης, Αθήνα 1985, σ.155-156· Ν. Πετρόπουλος, Αναμνήσεις και σκέψεις ενός παλαιού ναυτικού, Αθήνα 1966, σ. 94·)

Ο Μεταξάς του επέτρεψε να εφοδιάζει τους κομμουνιστές με πολεμικό υλικό από τις αποθήκες του ελληνικού στρατού και με βαρέα όπλα. Τα τελευταία τα παράγγελνε από μια τρίτη χώρα, κυρίως τη Γερμανία, με εικονικό προορισμό τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις. Τα απαραίτητα έγγραφα γι' αυτές τις μεγάλες αγορές πολλές φορές υπογράφονταν από τον ίδιο τον Μεταξά.

(Β. Σωτηρόπουλος, ό.π., σσ. 153-156· Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ), Αθήνα: Αρχείο Ιωάννη Μεταξά, Φάκελος 14: Αργυρόπουλος προς Μεταξά (Σαν Σεμπαστιάν, 30 Μαΐου 1938).)

Ως το φθινόπωρο του 1937 οι συναλλαγές του Μποδοσάκη με τους κομμουνιστές είχαν επεκταθεί τόσο, ώστε για τη διεκπεραίωσή τους, ο Έλληνας επιχειρηματίας ταξίδευε στο εξωτερικό τουλάχιστον μία φορά τον μήνα. Σε ένα από τα ταξίδια του αυτά, τον Νοέμβριο του 1937, βρέθηκε στη Βαρκελώνη, όπου τον είχαν μεταφέρει από το Παρίσι με απόλυτη μυστικότητα οι κομμουνιστές, για να συναντήσει τον υπουργό Στρατιωτικών της κομμουνιστικής ισπανικής κυβέρνησης. Στη Βαρκελώνη έμεινε για δύο ημέρες, ενώ η πόλη τελούσε υπό βομβαρδισμό.
Εκεί υπέγραψε νέο συμβόλαιο με τους κομμουνιστές για την προμήθεια πολεμοφοδίων αξίας 2.100.000 στερλινών (1.155.000.000 δραχμών) και μετά επέστρεψε στο Παρίσι και από εκεί στην Αθήνα.

(Β. Σωτηρόπουλος, ό.π., σ. 157.)

Οι ενδείξεις και τα στοιχεία για την προμήθεια οπλισμού στους κομμουνιστές

της Ισπανίας από την Ελλάδα, με το πέρασμα του χρόνου πλήθαιναν. Οι γερμανικές μυστικές υπηρεσίες συνέλεξαν στοιχεία για τις αγοραπωλησίες όπλων, τα οποία παρέδωσαν στον Φράνκο.
Ήδη το 1937 ο Φράνκο ενημέρωσε επισήμως την ελληνική κυβέρνηση ότι οι Ισπανοί Εθνικιστές διέκειντο εχθρικά προς την Ελλάδα, λόγω του ότι μετέφερε με πλοία στους Κόκκινους όπλα και άλλα αγαθά. Από το καλοκαίρι του 1937, ο Φράνκο άρχισε να κατηγορεί ανοιχτά την Ελλάδα για παράνομη μεταφορά πολεμικού υλικού στη κομμουνιστική Ισπανία, αλλά και για την προσφορά «15 εμπείρων Ελλήνων πλοιάρχων, όπως υπηρετήσουν ως κυβερνήτες των Ερυθρών Ισπανικών πλοίων (εμπορικών και πολεμικών)».

(ΑΥΕ/1937/Α/Ι/34: υφυπουργείο Δημοσίας Ασφαλείας προς υπουργείο Εξωτερικών, 18 Αυγούστου 1937, αρ. 75/11/2/19.)

Ο Μεταξάς κορόιδευε και, σύμφωνα με το προαναφερθέν σχέδιο, απαντούσε ότι οι κατηγορίες ήταν αβάσιμες, διότι τα πλοία δεν είχαν φορτώσει σε ελληνικά λιμάνια και, εξάλλου, προορισμός τους ήταν το Μεξικό.

(Αρχεία Υπουργείου Εξωτερικών (ΑΥΕ), Αθήνα: ΑΥΕ/1937/Α/1/1/5: σημείωμα Δ. Καψάλη (23 Ιουλίου 1937)· Β. Σωτηρόπουλος, ό.π., σσ. 156-157.)

Ο συνταγματάρχης Μοσκαρδό επικεφαλής των εθνικιστών στο φρούριο Αλκαζάρ με τον Heinrich Himmler. Ο αρχηγός των

κομμουνιστών Καμπέγιο, μέσω τηλεφώνου, ζήτησε την άμεση παράδοση του φρουρίου αλλιώς θα εκτελούσε το γιο του Μοσκαρδό, Λουίς, που είχαν όμηρο. Ο Μοσκαρδό μίλησε με το γιο του στο τηλέφωνο και του ζήτησε να πεθάνει ως Ισπανός εθνικιστής. Το φρούριο δεν επρόκειτο να παραδοθεί. Ο Λουίς τον χαιρέτησε, φώναξε "ζήτω η Ισπανία" ενώ ο συνταγματάρχης άκουσε από το τηλέφωνο τον πυροβολισμό που σκότωσε το 16χρονο γιο του.

Ο συνταγματάρχης Μοσκαρδό επικεφαλής των εθνικιστών στο φρούριο Αλκαζάρ με τον Heinrich Himmler. Ο αρχηγός των κομμουνιστών Καμπέγιο, μέσω τηλεφώνου, ζήτησε την άμεση παράδοση του φρουρίου αλλιώς θα εκτελούσε το γιο του Μοσκαρδό, Λουίς, που είχαν όμηρο. Ο Μοσκαρδό μίλησε με το γιο του στο τηλέφωνο και του ζήτησε να πεθάνει ως Ισπανός εθνικιστής. Το φρούριο δεν επρόκειτο να παραδοθεί. Ο Λουίς τον χαιρέτησε, φώναξε "ζήτω η Ισπανία" ενώ ο συνταγματάρχης άκουσε από το τηλέφωνο τον πυροβολισμό που σκότωσε το 16χρονο γιο του.

Τα έγγραφα όμως που ανταλλάσσονταν μεταξύ των διαφόρων ελληνικών υπηρεσιών επιβεβαίωναν ότι η ελληνική κυβέρνηση εφοδίαζε τους κομμουνιστές. Στις 9 Σεπτεμβρίου 1937 η Υπηρεσία Αλλοδαπών του υφυπουργείου Δημοσίας Ασφαλείας ενημέρωσε λακωνικά το υπουργείο Εξωτερικών ότι ο Εβραίος Αλβέρτο Λεβή, που όπως είπαμε μεσολαβούσε στις ανήθικες και παράνομες συναλλαγές με τους Κόκκινους, είχε ταξιδέψει στην Ισπανία με πλοίο που μετέφερε πολεμικό υλικό· το πλοίο είχε καταληφθεί από τους Εθνικιστές και ο Λεβή καταδικάσθηκε σε θάνατο ως λαθρέμπορος. Κατά την Υπηρεσία Αλλοδαπών, ο Λεβή ενεργούσε ως μεσάζων για την αγορά πολεμοφοδίων μεταξύ του ελληνικού κράτους και «της Ισπανικής Κυβερνήσεως των ερυθρών».

(ΑΥΕ/1937/Α/Ι/33/3: Υπηρεσία Αλλοδαπών προς υπουργείο Εξωτερικών, 9 Σεπτεμβρίου 1937, αρ. 75/11/4/19)

Η εθνικιστική κυβέρνηση του Φράνκο επανειλημμένως είχε διαμαρτυρηθεί στην ελληνική κυβέρνηση για την αποφασιστική της βοήθεια στους κομμουνιστές.

(Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ), Αθήνα: Αρχείο Ιωάννη Μεταξά, Φάκελος 14/8)

Οι εθνικιστές απευθύνθηκαν στον Περικλή Αργυρόπουλο, Έλληνα πρέσβη στο Burgos (όπου έδρευε η εθνικιστική κυβέρνηση), και του παρέδωσαν ένα ντοσσιέ γεμάτο με στοιχεία που αποδείκνυαν κατ' αναμφισβήτητο τρόπο τη συνεργασία της Ελλάδας με τους κομμουνιστές.

Κατόπιν αυτού, και συγκεκριμένα στις 30.5.1938 ο Αργυρόπουλος απέστειλε μια επιστολή στον Ιωάννη Μεταξά, στην οποία παρέθετε με κάθε λεπτομέρεια, τα στοιχεία, που του παρουσίασε το υπουργείο Εξωτερικών της ισπανικής εθνικιστικής κυβέρνησης. Μεταξύ αυτών ήταν και τα ακόλουθα πολύ σημαντικά:

α) **Μια φωτογραφία κρυπτογραφικού τηλεγραφήματος του αρχηγού ΓΕΝ αντιναυάρχου Αλέξανδρου Σακελλαρίου, στον Νικόλαο Πολίτη, πρεσβευτή της Ελλάδας στο Παρίσι και μια φωτογραφία επιβεβαιωτικής επιστολής, διά των οποίων ζητείτο να παρασχεθεί η απαραίτητη υποστήριξη σε έναν εκπρόσωπο του Μποδοσάκη, για την αγορά από την ΠΥΡΚΑΛ 30 πυροβόλων 155 χιλιοστών, για την παράκτια άμυνα του Σαρωνικού, τα οποία κατέληξαν στα χέρια των Ισπανών κομμουνιστών.**

β) **Μια φωνογραφική πλάκα, με συνομιλίες, που έλαβαν χώρα, στο Παρίσι, μεταξύ του Μποδοσάκη, του πρώην υπουργού Απόστολου Αλεξανδρή και του Νικόλαου Πλαστήρα για ανεφοδιασμούς των Ισπανών κομμουνιστών.**

γ) **Μια φωτογραφία εντολής του Πολιτικού Γραφείου του πρωθυπουργού, με την υπογραφή του Ιωάννη Μεταξά, με την οποία εδίδετο διαταγή στο Λιμεναρχείο για τη φόρτωση υλικού, που προοριζόταν για τους Ισπανούς κομμουνιστές.**

δ) **Φωνογραφικές πλάκες, οι οποίες περιείχαν συνομιλία που έγινε στο σπίτι του ιατρού Λοράνδου, φίλου (όπως τον περιγράφει ο Περικλής Αργυρόπουλος, στη μακροσκελή επιστολή του) του Ιωάννη Μεταξά και των ανθρώπων του κύκλου του, στην οδό Βουκουρεστίου στην Αθήνα και στην οποία συμμετείχε ο Ιωάννης Διάκος και αφορούσε φορτοεκφορτώσεις υλικού προς την κομμουνιστική Ισπανία.**

(Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ), Αθήνα: Αρχείο Ιωάννη Μεταξά, Φάκελος 14/8)

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον όμως παρουσιάζει και κάτι άλλο που έστειλε μαζί με τα παραπάνω ο Αργυρόπουλος: **μια φωτογραφία, που του έδωσε το υπουργείο Εξωτερικών του Φράνκο, στην οποία απεικονίζονταν τα πτώματα τεσσάρων Ισπανών φασιστών δολοφονημένων από ελληνικές σφαίρες, τις οποίες ο Μεταξάς και ο Μποδοσάκης είχαν πωλήσει στους κομμουνιστές.** Από πίσω ήταν γραμμένα στα γαλλικά (γλώσσα που μιλούσε ο Μεταξάς) τα ακόλουθα:

"Στην κεντρική πλατεία της Σαλαμάνκα, σε ένα σιδερένιο στύλο, θα εκτεθεί μια μέρα το τομάρι του Μεταξά και των συνεργατών του, Διάκου, Μποδοσάκη και

ΣΙΑ".

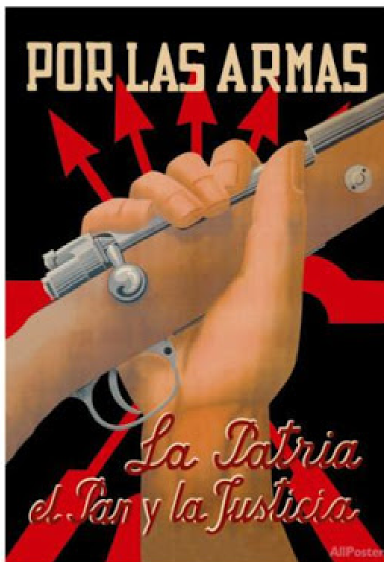
(Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ), Αθήνα: Αρχείο Ιωάννη Μεταξά, Φάκελος 14/8)

Τον ίδιο μήνα (Μάιο του 1938) **η Γερμανία απαγόρευσε την εξαγωγή όπλων στην Ελλάδα λόγω του ότι γνώριζε πλέον ότι η ελληνική κυβέρνηση τα πωλούσε σε κομμουνιστές σε διάφορες χώρες, τις οποίες η Γερμανία είχε "στη μαύρη λίστα".** Είχε προηγηθεί, στις 6 Μαρτίου της ίδιας χρονιάς, αναφορά του Ισπανού πρέσβη στο Βερολίνο σχετικά με την "ύπαρξη μιας πολύ δραστήριας επιτροπής στην Ελλάδα η οποία φρόντιζε για τη μεταφορά όπλων από τη χώρα στους κόκκινους της Ισπανίας και την οποία συγκροτούσαν αξιωματούχοι της κυβέρνησης". Μεταξύ άλλων αναφέρει τους: Διάκο (τον γνωστό σύμβουλο του Μεταξά), Οικονομάκο (υφυπουργό Αεροπορίας), Οικονόμου, Βιτάλη, Μπόταση, Μποδοσάκη και Μανουσάκη.

(AMAE-R 833.3 (Αρχείο ισπανικού Υπουργείου Εξωτερικών)

Σε αυτή την επιτροπή, στον Μεταξά και στην αποφασιστική συνδρομή που παρείχε στους Κόκκινους είχε ήδη αναφερθεί ο πρέσβης της κυβέρνησης του Φράνκο, στην Αθήνα Romero Radigales. Αυτός παρακολουθούσε από καιρό τα τεκταινόμενα και έστελνε αποδεικτικά στοιχεία στην Ισπανία. **Μεταξύ αυτών και ντοκουμέντα που αποδεικνύουν την πλαστογράφηση από τον Μεταξά εγγράφων, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα πλοία με το πολεμικό υλικό θα έφταναν στους κομμουνιστές της Ισπανίας.** Ο Radigales μάλιστα συνέταξε λίστα με τα ονόματα των πλοίων που ξεκινούσαν δήθεν για το Μεξικό και κατέληγαν στην Ισπανία. Οι έρευνες ήταν συνεχείς και αγωνιώδεις. **Στις 16.11.1937 μπόρεσε να ειδοποιήσει τους Ισπανούς Εθνικιστές ότι στις 15.1.1938 θα έφτανε στην Ισπανία ελληνικό πλοίο για να παραδώσει στους κομμουνιστές το φορτίο του που αποτελείτο από: 38 τόνους ΤΝΤ, 8 τόνους πυρίτιδα και πάρα πολλά φυσίγγια.**

Τα παραπάνω υπάρχουν στα αρχεία του ισπανικού Υπουργείου Εξωτερικών και του Γενικού Στρατιωτικού Αρχείου της Άβιλα (AMAE-R 833.3. AGMA 2472.3 αντίστοιχα).

Όλα τα παραπάνω και πολλά άλλα περιέχονται σε δημόσια έγγραφα, τα οποία φυλάσσονται σε επίσημα αρχεία και δεν είναι δυνατόν να αμφισβητηθούν ούτε έχουν ποτέ αμφισβητηθεί. Η άμεση συνδρομή του Μεταξά στους κομμουνιστές της Ισπανίας προκάλεσε αρχικά σοκ στις εθνικές δυνάμεις της Ευρώπης. Προς επίρρωση των ανωτέρω θα αναφέρουμε δύο ακόμη επιχειρήματα.

α)Υπάρχουν στα αρχεία του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών πολλά στοιχεία για ελέγχους που γίνονταν σε ελληνικά πλοία από τα αρμόδια όργανα για την τήρηση της συμφωνίας μη επεμβάσεως στον Ισπανικό Εμφύλιο. Αναφέρουμε ενδεικτικώς δύο περιπτώσεις:

Στις 10.10.1937 επιθεωρήθηκε το πλοίο ‘Αριστον, μετέπειτα Λεωνία, μετέπειτα Κίμων, το οποίο επανειλημμένως μετέφερε όπλα στους κομμουνιστές. Ο πλοίαρχος δήλωσε ότι κατευθυνόταν στη Vera Cruz στο Μεξικό. Σύμφωνα με το παραπάνω σχέδιο της ελληνικής κυβέρνησης επέδειξε και τα σχετικά έγγραφα που το πιστοποιούσαν. Το πλοίο, τελικά, έδεσε στην Ισπανία (ΑΥΕ 48/7/1/1).

Χ**αρακτηριστική είναι και η περίπτωση του πλοίου Ναυκρατούσα, το οποίο μετέφερε όπλα στους κόκκινους πάρα πολλές φορές. Σε επιθεώρηση που του έγινε στη Μασσαλία, ο πλοίαρχος δήλωσε, επιδεικνύοντας τα σχετικά πλαστά έγγραφα, ότι ο προορισμός του είναι ο Πειραιάς, ενώ ήταν η Βαρκελώνη** (ΑΥΕ 48/7/1/1).

Η Διεθνής Επιτροπή για την τήρηση της συμφωνίας Μη Επεμβάσεως στον Ισπανικό Εμφύλιο, επανειλημμένως έστειλε στην ελληνική κυβέρνηση επιστολές, με τις οποίες ζητούσε εξηγήσεις για την παράνομη δράση του Ναυκρατούσα, και την κατηγορούσε για παραβίαση της συμφωνίας. Η ελληνική κυβέρνηση δεν απάντησε ποτέ.

β) **Στις 27.2.1937 υπεγράφη μεταξύ της ΕΣΣΔ και της Ελλάδας συμφωνία περί μεταφοράς από την πρώτη στη δεύτερη πυρομαχικών. Αυτά από την Ελλάδα μεταφέρονταν στους κομμουνιστές της Ισπανίας.**

Η βοήθεια αυτή της ελληνικής κυβέρνησης προς τους κομμουνιστές κατά τον Ισπανικό Εμφύλιο, ήταν τόσο ζωτική και τόσο επίμονη, παρά τις έντονες αντιδράσεις, ώστε ο Φράνκο, μη μπορώντας να δώσει μια λογική εξήγηση γι' αυτήν την άτιμη στάση, απελπισμένος αναφώνησε:

"Τι κακό κάναμε στην Ελλάδα και μας σκοτώνει με τα πυρομαχικά της;"

'Έκτοτε ο Φράνκο ένιωθε αηδία για τον Ι. Μεταξά και το καθεστώς της 4ης Αυγούστου. Μάλιστα, το 1948 η κυβέρνησή του εξέδωσε μία έκθεση με τίτλο: "Διεθνείς Ταξιαρχίες: Ξένη βοήθεια στους Ισπανούς Κόκκινους". Σε αυτήν αναφέρεται και στην πολύ σημαντική για τους κομμουνιστές ελληνική βοήθεια. Το 1950 η Ελλάδα ζήτησε από την Ισπανία αποζημίωση για τα ελληνικά πλοία, τα φορτωμένα με όπλα και πυρομαχικά για τους κομμουνιστές, που είχαν καταλάβει οι Ισπανοί Εθνικιστές κατά τον Ισπανικό Εμφύλιο και τα είχαν καταστρέψει...

Την ώρα που χιλιάδες Ιταλοί Φασίστες πολεμούσαν τον μπολσεβικισμό στην Ισπανία, ο Μεταξάς συνωμοτούσε εναντίον τους με τους μπολσεβίκους του Στάλιν.
Την ώρα που χιλιάδες Γερμανοί Εθνικοσοσιαλιστές πολεμούσαν τον μπολσεβικισμό στην Ισπανία, ο Μεταξάς συνωμοτούσε εναντίον τους με τους εβραίους τραπεζίτες.
Την ώρα που χιλιάδες Φαλαγγίτες πολεμούσαν τον μπολσεβικισμό στην Ισπανία, ο Μεταξάς συνωμοτούσε εναντίον τους με πλουτοκράτες λαθρεμπόρους.

Χιλιάδες Ευρωπαίοι πολεμώντας τον μπολσεβικισμό έχασαν τη ζωή τους από τις σφαίρες του Μεταξά, του Μποδοσάκη και της κλίκας που συνωμοτούσε με τους εβραιομπολσεβίκους στα βρωμερά υπόγεια του ξενοδοχείου της Μεγάλης Βρετανίας.

Όταν αυτοί συνωμοτούσαν, στην άλλη άκρη της Μεσογείου ένας Φαλαγγίτης απελευθέρωνε την Ισπανία με το όπλο στο χέρι, φωνάζοντας:

¡Viva la muerte! ¡Viva España!